

EPERJESI LAPOK

Sárosmegye s városainak társadalmi s gazdasági érdekeit képviselő hetilap.

Szerkesztői iroda: fűtca, 203. szám.

Idő intézendő minden a lap szellemi részét illető közlemény.

Kiadó-hivatal:

Eperjesi Bank-Egylet könyvnyomdájában Eperjesen.

Idő intézendő minden előfizetés, hirdetés és a kiadás körüli panaszok.

Megjelen: minden szombaton.

Előfizetési ár:

vidékre postán vagy helyben házhoz küldve:

Egy évre	4 frt.
Félévre	2 "
Negyedévre	1 "

HIRDETÉSI DÍJ:

háromhasábos petit sor egyszeri hirdetése 5 kr., többszörös hirdetés jutányosabb.

— Bélyegdíj: minden hirdetésért külön 30 kr. —
Nyitván minden sor 10 kr.

Kéziratok és levelek vissza nem adatnak. — Bérmentetlen levelek csak ismerős kezektől fogadhatók el.

A nők társadalmi állása és hivatása.

A „Széchenyi-kör“-ben felolvasta nov. 6-án Nuber Sándor.
(Folytatás).

Mindenek előtt halljuk az emancipációt szorgalmazó nők és szószólóiknak követeléseit! Ők a nő felszabadítását sürgetik a férfihoz való törvényes és hagyományos alárendeltségi viszonyból, a férfiakkal való egyenlőséget a családi, községi, állami és közgazdasági életben.

A férj tehát ne legyen többé a család születtett feje, hanem a házasság egymás közti viszonyát különösen szerződés állapotára állítsa meg. Így pl. a községi és állami életben a nő is birjon szavazati joggal, viseljen nyilvános hivatalokat, üzzön ipart és kereskedelmet, működjen közre a tudomány és művészet terén és azért részesüljön éppen olyan kiképzetésben, mint a férfiak.

Ezen eszméket néhány évtized óta különösen Angolhonban és Amerikában terjesztik. Angolországban különösen két elsőrangú tudós állt a mozgalom élére, t. i. Stuart Mill, a bölcsész és nemzetgazdász és Fawcett tanár. Azon kívül egy nő, Miss Emily Faithful, egy külön, csupán nők által szerkesztett és kiállított napi lapban iparkodik ezen eszméknek híveket gyűjteni.

Stuart Mill és Fawcett az angol parlamentben is szószólói ezen törekvéseknek. Az angol alsóház ismételve belebocsátkozott a nők választói képességének tárgyalásába. Ezer meg ezer előkelő hölgy által aláírt kérvény szorgalmazta az angol képviselőházban a nők választójogát.

A folyamodók kérelmeket körül-belül következőleg indokolják:

Az igazság azt kívánja, hogy a nők ügyei felett a törvényhozó testületben ne csak oly egyének döntsenek, kik azon nézetből indulnak ki, hogy a nő a férfinak feltétlenül alá van rendelve. A nevelés fontos kérdésében, a családi birtokjog és egyéb hasonló ügyekben a nő szava is figyelmet érdemel. Ti azt hozzátok fel, hogy a nők igazi érdekeit a hozzájuk legközelebb álló férfiak eléggé képviselik.

Az e fölötti ítélet azonban minket illet. Azon kívül itt nincsen csak asszonyok- és szülői háznál levő hajadonokról szó, hanem a nők azon nagy sokaságáról, kik az életben egyedül magokra vannak utalva.

A képviselőválasztás jogának csak háromféle alapja lehet. Vagy a társadalmi osztályok eszméje; ezen esetben el kell ismerneteket, hogy a nőket a társadalom külön osztályának kell tekinteni, olyanoknak, mint a férfiak választóképes osztálya, a menyinyiben ti bennünket ugyanis mindig a mi női hivatásunk sajátosságára utaltok. Vagy a birtok és megadóztatás érdekeinek joga, a minnek hagyományaink szerint a parlamentben ugyanis képviselve kellene lennie; ezen második esetben a birtokos és rendelkezési joggal bíró nők a censura korlátain belül bizonyára jogosultak a választóképesre. Vagy végre harmadszor az általános választási jog azon demokratikus eszméje, hogy a nép képviselőlet megalkotásának műveiben mindenki vegyen részt; az általános szavazati jog elvének elfogadása esetében még bevésőbbé lehet abból a nőket kizárni. Ha a választó jog osztályjog, úgy mi egy külön osztályt képezünk; ha az birtokjog, úgy vannak birtokos nők; ha emberi jog, úgy bizonyára emberek vagyunk mi is. Az, hogy mi a választójogot okosan gyakorolnók-e vagy sem, az nem lehet oka megtagadásának. A férfiak sem gyakorolják ezen jogukat mindig helyesen. És ki döntsön a fölött, hogy mi jól vagy rosszul választottunk? — Ha az előbbi századokban nők uralkodtak, és ha mai nap Angliában egy királynő a közvélemény szerint az országot a lakosság megelégedésére kormányozza, miért ne volnának a nők a választásra képesek? — Vagy azt kell megtagadnotok, hogy nők trónra juthatnak, vagy azt kell megengednetek, hogy ők a választás sokkal csekélyebb feladatának meg tudnak felelni. Ennyire terjed az indokolás.

Amerikában a nők választóképeségének imént felhozott indokai nyomtatékban sokat nyernek az által, hogy ott a republikánus párt a négereknek is megadta a szavazati jogot. Minthogy eddig általában azon nézet uralkodott, hogy a szerencsés alsóbb rendű lénynek kell tekinteni; mert még

Penn államban is meg volt neki tiltva a társaskocsi belsejében foglalni helyet, a hajóban is csak a második helyen utazhatott, a nagy művészt Ira Aldridge-t mivel szerencsén volt, még a színpadon sem túrték; a szerencsésnek a legalacsonyabb rabszolgaságból a legmagasb politikai jogélvezetre való hirtelen felemeltetése hatalmas fegyvert szolgáltat a nők kezébe arra, hogy azt mondhassák, miszerint csak mégsem szabad őket jobban elnyomni, mint a feketéket. Ehez járul még azon körülmény, hogy Rhode-Island régebb alkotmánya a nőnek a politikai szavazati jogot megadta. Kívánságuk tehát történeti alappal is bír. Ezen nézetek befolyása alatt legújában a chilei köztársaság is megadta a nőnek a szavazati jogot.

Németországban és birodalmunk örökös tartományaikban különösen 1864 óta a nagyobb városokban mint Linz, Berlin, Hamburg, Brema, Hannover, Boroszló, Bécs és Prága, keletkezett egyesületek támogatják ezen törekvéseket szóval és írásban. — Ismert nevek e téren a többi közt: Lette (nem rég elhunyt), Holzendorf, berlini tanár, Büchner Luiza, (meghalt tav. 28-án), kinek e tárgyra vonatkozó összegyűjtött önálló munkái éppen most jelentek meg.

Eppen oly helytelen, mint elhamarkodott dolog volna ezen javaslatokat azonnal elfogadni, vagy feltétlenül pálcát törni, mielőtt azokat minden oldalról behatóan megvizsgáljuk. A nők ezen új állására nézve nem hivatkozhatunk a tapasztalásra, mert az ide vágó kísérletek még nagyon újak és tökéletlenek; s azért a kutatás és vizsgálódás terére kell lépünk. De ha ezen bírói tisztünkben bölcsesség- és igazságossággal akarunk eljárni, előbb bizonyos törvényt, azaz biztos bölcsészeti alapelveket kell megállapítanunk és ezek szerint kell itélnünk a nők állása felől.

Kísértsük meg ezt most!

Ha a nőnek oly munkát számnánk, mely természetével ellenkezik, a követelményeknek meg nem felelhetne és így csak lelki nyugalmát zavarónok. Azért a nőkérdés megoldásának első alapelve: I a nő tevékenysége eredeti természetének megfelelő legyen, azaz munkája legyen mindenkor munkaképességéhez mért.

Minthogy továbbá minden értelmes, erkölcsileg szabad lénynek mint személynek, a személyes szabadsághoz joga van, emelöfgva tekintettel az elsőre következik azon

II. alapelv: A nő minden kézi és szellemi munkára jogosult, melyekhez elegendő tehetséggel bír és melyek benne élénk érdeklődést kelthetnek.

Továbbá minden ember a lehető legnagyobb erkölcsi és szellemi tökélyre és jólét utáni törekvésre van hivatva. Minthogy pedig a valláserkölcsiség mind a két nemnek kötelességévé teszi ezen rendeltetését lehetőleg megközelíteni, tehát a nőnek is kell birni azon joggal, hogy Istentől nyert tehetségeit kifejthesse; mert valamely munka kötelessége az ahoz való jogot is magában foglalja. Azért

III. a nő jogosultak is olyan képzetésre, a milyen természetök- és rendeltetésöknek megfelel.

Minthogy pedig minden ember magában független, önálló személy, kit sem vak eszköznek, sem lelketlen dolognak, hanem csak öncélnak kell tekinteni s vele e szerint bánni; mert hisz ezen felfogás nélkül magasabb tehetségeit nem képezhetné és nem érvényesíthetné; ennél fogva
(Folytatása következik).

Eperjesi Széchenyi-kör.

A Széchenyi-kör igazgató-választmánya az elmúlt napokban két ízben ülésezett. Első ízben f. hó 8-án, pénteken gyűlt össze, mely alkalommal a szakválasztmányok ügyrendjei, — melyekről legközelebb bővebben szólunk, — megállapítottak s összhangba hozták. A vonatkozó határozatok közül ezuttal csak azt emeljük ki, miszerint ezuttal mindíg hétfőn fognak a felolvasások és pénteken a zeneestélyek tartatni, (de nem szükségkép minden hétfőn és minden pénteken) s hogy a jövő hét programja mindig e lapban mint a kör közlönyében, a kör állandó rovatában fog közzétetni, más módon azonban hirdettetni nem fog.

Az említett igazg. választmányi ülés egyszerűsind a kör védnökének Szentandrassy Lajos urnak egy, ismert nagylelkűségét s áldozatkészségét újból fényesen bizonyította tette által vált nevezetessé. A védnök ur ugyanis ezen ülés alkalmával személyesen megjelenvén, 500 frtnyi alapítványt tett a kör javára, oly hozzáadással, miszerint ezen összegnek az ő személyi alapítványán felőli 400 ftja után járó 6%-os kamat, — a választmánynak egy előbb hozott határozata keretében, — oly rendes tagok tagdíjával tekintessék, kiket fölvetel végett ő maga nevezend meg. A kör védnöke s az igazg. választmány között ezuttal létrejött megállapodás értelmében ezen négy alapítványi hely mindig a kör szellemi munkásságát kiválóan előmozdítani hivatott egyének által lesz betöltendő, úgy hogy az ezen alapítvány előnyében való részesülés az illetőkre nézve a kitüntető meghívás jellegével bírand.

A választmány természetesen a legőszintébb hála nyilatkozataival fogadta ezen ajánlatot, s a tett alapítvány kezelésére nézve elhatározta, miszerint abból 460 frt — a kamatok megkiméltése tekintetéből — a zongoravétel folytán a kört terhelő vételár hátralék azonnali törlesztésére fordíttassék, s ennek megtérítéséül ezuttal a kör folyó bevételeiből évenként 100 — illetőleg az utolsó évben 60 frt — tökesíttessék.

A tiszteleti és alapító tagok részére kiállítandó diszokmányok többszörösítését — a zene- és képzőművészeti szakválasztmány jelentése szerint — Divald Károly ur vállalta el, még pedig photo-lithographikus uton s a kiállítási ár felének elengedése mellett.

A közönség fokozódó érdeklődéséről tanuskodik az ezen ülés alkalmával fölvetett új tagok száma is. A Széchenyi-körnek jelenleg (egybefoglalva az alapító-, rendes- és családtagokat), nem kevesebb mint 335 tagja van, mi, tekintve az egyesület fennállásának rövid idejét, valóban oly eredmény, mely a legvéresebb várakozásoknak megfelel, s a legszebb reményekre ad jogot.

A f. hó 11-én, hétfőn megtartott zeneestély, mint a kör negyedik házi előadása ismét a legfényesebben sikerült. A helyiség zsufoalásig megtelt, s a közreműködők teljesen megérdemelték a véget nem érő tetszésnyilatkozatokat, melyek a programnak többszöri megtoldását tették szükségessé.

A múlt számban közölt műsorozathoz hozzájárultak még: Waniek Gisela kisasszony bájos éneke („Das bettelnde Kind“ és „Der Asra“) s a Kajtár Jolán és Krajzell Aranka urhölgyek által kitünően játszott „Marche“ Schuberttől.

Végül jelenthetjük még, hogy a kör e hó végén egy nyilvános színelőadást rendezend, melyről remélhetőleg már a jövő számban közelebbi tudósítással is szolgálhatunk.

F. hó 13-án is tartatott meg egy ülés, melynek tárgya Liedl Ferencz hegedűművész tegnapi hangversenye volt, melyről a jövő számban fogunk szólni.

Az eperjesi „Széchenyi-kör“-ben a magyar irodalmi szakválasztmány által f. évi novemberhó 18-án esti 6 órakor tartandó összejevetel alkalmával:

1. Dr. Berzeviczy Albert fölolvassa: „Párhuzam a zene, képzőművészet és költészet között“ című értekezését.

2. Vida Aladár szavalja: Vörösmarty M. „Salamon“ című költeményét.

Néhány szó a Gabelsberger-Markovits-féle gyorsírásnak terjesztése ügyében.

Közi Cigán János ügyvédjelölt és vizsg. gyorsíró.

(Vége.)

A mi az óhajtott egyesületben a tagok, illetőleg az egyesülendő két gyorsírás tanfolyam egymás iránti viszonyait és kötelességeit illet, ezt a kidolgozandó alapszabályokban lehetne körvonalazni, mely az egyesüléssel egyidejűleg igen könnyen volna megoldható.

Tudjuk azonban, hogy bármely egyetnél avagy társulatnál, hogy valami tökéletesen keresz-

tül vitethessék, nélkülözhetlenül szükséges, hogy az egyesület avagy elnöke által a keresztülviendő eszme felkaroltassék és ezen felkarolás következtében az illető egyesület többi tagjainak hozzájárulásával váljék az azzá, a mivé lenni célozzatik. — Ép úgy, de sőt még nélkülözhetlenebb kellék ez a gyorsítás terjesztésénél, hogy a gymnasiumi tekintetes igazgatóság és a vele működő tanár urak karolják fel a közérdek szempontjából ez eszmét mint oly tényezőket, kiknek az eddigi tapasztalatok szerint is, mintegy kezökben lenni bizonyult annak terjesztése és a jelen álláspontjai hozatala mert a hol ezek pártfogásuk alá vették a gyorsításnak még mindig mostoha ügyét, ott mindenütt virágzásnak indult és a folytonos nemes ápolgatás következtében, közhasznúvá nőtte ki magát.

A jelenleg általam szőnyegre hozott szerény eszme keresztülvitelénél is tehát az országrész a testvérintézet tekintetes igazgatóságának kezei közt van letéve, a kiket is nem mulaszthatom el a közérdek szempontjából már e helyütt is tiszteletteljesen felkérni, miszerint a szőnyegen forgó eszme keresztülvitelét a két tanfolyam élén álló vezető urakkal egyetértőleg pártfogolni, az elrejtett bányá felfedezéséhez kegyesen segédkezet nyújtani, egyszóval szeretett hazám fiatalága jövőjének érdekében, ez ügyet rövid eszmecsere tárgyává tenni és a kifejlendőkhez képest a testvér intézetben levő két gyorsítási tanfolyamnak egyesülése, illetőleg egy lobogó alatt, — de nem különvált — közérővel haladandó egyletté való olvasztására közreműködni méltóztassanak.

A közérdek szempontjából bátor vagyok e kérést tenni annyival inkább, mert ha meggondoljuk azt, hogy már a nyomdai typeket is sikerült a találékony és előre törekvő emberi elmének felfedezni, és tekintetbe vesszük azon eddigi vívmányt, hogy ezen művészet jelenleg már hazánkban több mint 160 tanodán adatik elő és számos társulat, s egyletté bir: úgy lehetetlen hogy az alig másfél tized alatti örvendetes haladás felett öröme ne gyuladjon keblünk és meg ne győződjünk arról, „hogy a gyorsítás előtt a közelben fényes jövő áll.”

Föl tehát hazám lelkes ifjusága, föl a munkára!! iparkodjatok mielőtt a szép és hasznos művészet titkaival alaposan és egymást buzditólag megismerkedni, és annak előnyeit saját javatokra fordítani és kizsákmányolni; — az idők által megviselt aggoktól már nem kívánhatjuk, hogy ők ezzel foglalkozzanak, — de titóletek kik a hazának reményei s idővel a köz és társadalmi életnek szerepvivői leendetek, ti töletek méltán elvárja a hon, hogy a közjóért közösen egyetértőleg lelkesüljetekek és minden nemes ügynek előharcosai legyetek.

Közel az idő midőn megindul az áramlat a lassu írásmód ellen, mert a haladó kor mindent — mi célszerűtlen és a számad szellemével összeegyeztethetlen — romba dönt, iparkodjatok tehát, hogy ez benneteket készületlen ne találjon!! Ne riasszon vissza benneteket a némelyekben táplált gyorsítás iránti hidegség avagy közömbösség, mert ezzel csak olyanoknál találkozhattok, kik e művészetet csak hírből ismerik.

Ez alkalommal tollam letétele előtt még nem

mulaszthatom el úgy e városban és vidékén lévő, mint széles e hazában a gyakorlati tűzpróbát kiállott és felette könnyen elsajátítható Gabelszberger Ferenc által német nyelven feltalált, és hazánkba Markovits Iván által édes magyar nyelvünkre átültetett gyorsítási rendszert a szives olvasó közönség becses figyelmébe ajánlani.

A közönség köréből.

A vásárterek elhelyezése városunkban kezdetét vette az aprólék áttételével a templomok közötti és iskolák melletti terekről az u. n. képző- és collegium épülete közé. Hagyján! ennek még lehet némi plausibilis oka: de, halljuk, a rendőség azon céllal jár, a zavasárt az árokutára át-helyezni. — Ez már annyira elvetett reform volna, hogy az ellen a belváros két házsora maga részéről óvást tenni levele kénytelen, ugymin a mely házaknak birtokosai magtárakat rendeztek be házaikban melyek most üresen maradjanak minden józan ok nélkül? Vagy az eladók javára történnek a változások? a kik, az árok utcán nem létezvén magtárak, azon kedves kényszerűségbe helyzettenek: költsékezni beraktározással. Vagy a vevők javára? mivel a hozzájárulás azon sáros, szoros utcába annyira vonzó, hogy a tisztább, téresebb megszokott helyiség elhagyattassék. Hát mi ajánlaná ezen szükségtelen experimentációt? melynek kimenetele előreláthatólag az volna, a mi néhány év előtt az aprólékvásárnak a fűtcáról a magyar utcára próbált áttétele: a revocatio.

Legyen szabad remélnünk, hogy ezen lépés, mielőtt megtétnék, beható megfontolás tárgyává fog tétetni, vagy tán csak pusztá hí? de akkor á hirlapok feladata a híreket is közölni.

Külömfélék.

Képviselőválasztás. A sárosszegyei központi választmány közhírré teszi, hogy a zborói választó-kerületben — gróf Dessewffy Aurel lemondása folytán — a törvény értelmében új választás leend melynek határidejéül f. é. novemberhó 26-ik napjának reggeli 8 órája tűzött ki.

Miután ezen választókerületben a választók száma az 1500-at meghaladja, két szavazatszedő küldöttség alakították és pedig: Választási elnök: Fest Lajos. Szav. szedő küld. elnök: Kendrovsky Alajos. Helyettes elnökök: Hoszdovics Mihály, Klinskovsky József. Jegyzők: Winpiller István. Tahy Mihály. Helyettes jegyzők: Batek Frigyes, Verdon János.

Tanítóképezde. Lessich, az ezidén itt elhalt tanítóképezde tanárral idekerült Torontálból egy Nehiba nevű fiatal szegény fiú, mint inasa. Ez, mint a képezde növendéke e héten vitetett ki ura mellé aludni, az örök álmot! Csodálatos fatum!

Ez eset alkalmat szolgáltat felemlitenünk, hogy ezen a collegiummal egyesült kerületi tanítóképezde már képes kezd lenni az iskolák részére jól képezett falusi tanítókat nyújtani, mert ezidén már 34 növendéket számlál, a kik tanítás, lakás, étkezés és könyvekkel látatnak el. A folyam 3 esztendő, 3 tanárral. E napokban helyezett be egyik nagy tanterembe, a templomi zenében való oktatásukra egy Siléziából 1000 forintot megszer-

— tehát olynemű couponokban, melyeket a pénzintézetek mostanáig nem szoktak beváltani, — az bizony kevés hívókra talált volna. S ki elgondolja, mennyi kételyt kelle eloszlítani, hogy ezen anyagi nyereséget nem igérő vállalat mindjárt kezdetben hajótörést ne szenvedjen, milyen tapintattal eljárni, hogy egynémely neheztelkedő gyakran csak sértett hiúságból elleneskedésre hajlandó, különben pedig befolyásos társadalmi tag az ügynek megnyerve legyen, az nem fogja azoktól az elismerést megtagadni kik ezen közművelődési kör létrehozásában fáradoztak.

Az eddigi működés sikere máris sok új tagot szerzett a körnek, úgy hogy el lehet képzelni hogy ezen kör oly intézetté fog kidomborodni mely képes lesz sokak eddig másfél hajló tevékenységét tudományos és szépirodalmi irányban érvényesítésre serkenteni, — s még az is lehet, hogy alkalmat fog nyújtani valamely körünkben élő, de a szellemi nap körül bolygó, talán nagy tehetséget is felfedezni, melyet mint a Leverier-Witson-féle Vulkan-nak elnevezett planetát, a naphoz közelsége miatt a világok távolában járó Neptunnál később veszünk észre: — szóval, a kör nagy jelentőségét és üdvös befolyását társadalmi és családi körünkre ezentul hihetőleg senki sem fogja kétségbe vonni.

A kör igazgató bizottsága már több zene- és egy felolvasási estélyt rendezett, — melyek mindegyikén, a mi különösen örvendetes ténykép felemlítendő, a női tagok közül igen számosan majdnem teljes számban jelentek meg.

De hogy is ne, — hisz e kör elnökének szel-lemdus neje oly finom tapintattal, milyen rendszeren csak azon szerencsésáldottak sajátja, kiknél az előkelő születés kiváló műveltséggel egyesül, mindjárt az első alkalomkor megadta a társalgási modornak a kellő irányt, melynek folytán fesztelen hangulat és élénkség fejlődvén, ezen házi estélyeken magát mindenki csakugyan otthonosnak érezhette.

A közreműködők részéről az eddigi estélyeken már is sok szép tehetség lett a hallgatóság-

zett orgona, mely megtekintésre méltó és érdekelti fog minden ahhoz értő zenekedvelőt.

Tán semmiféle tanostálya sincs nagyobb szükség, mint a tanítóképezdekre, mely szükségét az ország kormánya helyesen és jókor látván be, kielégítését az állami képezdekkal igyekezett pótolni, mikhez hozzájárulván a felekezeti képezdek rövid évek után jó tanítóokra lehet bizva a nép oktatása!

Rablás rablás után! Az itteni pályafőnél a postakociból e héten három pénzzsák közül az egyik, miközben a kocsi fűtetett, eltűnt. A postahivatalnok gyanuja a fűtőre esvén, ezt kérdőre voná, a ki azonban oly merész szemtelen vala a tisztet, e megbecstelenség miatt, az állomásfőnök elé idézni. Ez alatt a fűtésre használt kőszén közt motozás történvén a zacskó 30 firt tartalommal ott rejtve találtatott. A fűtő a megyei panduroknak lón átadva.

Jutalomjáték. Szerdán, vagyis f. hó 20-án a szintársulat egyik kedves tagjának, Cservári Josefín kisasszonynak jutalomjátékaul a szép dallamokban gazdag „Marsa az ezred leánya” című általánosan kedvelt darab kerül színre.

Ajánljuk közönségünk figyelmébe!
Színház. Kedden „Melinda” és „Az ezredes leánya” című egyfelvonásos darabok kerültek színre. Az előbbi már több ízben látta közönségünk, mindazáltal most is jól mulatott a kissé egyértelmű félreértéseken. Ilynemű darabok különben csak akkor eredményeznek teljes hatást, ha a szereplők igen élénk összjátékot fejtenek ki, amit ez alkalommal kissé nélkülöztünk. Különbösen Polgár és Kovácsics (Szükség és Szörnyű) betöltötték helyüket s Cservári J. (Melinda) kedves „blaustrumpf” volt. A másik darabban Veresné (Helén) érzéssel játszott.

A mi az ezután következett tingl-tangl-produktiókat illeti, erre csak az a megjegyzésünk, hogy a Dubszky-család helyesebben cselekedett volna, ha a „földgömbön” való bámulatra méltó séta” helyéül a földgömbnek vagy csak Eperjesnek is valamely alkalmasabb pontját szemelte volna ki, mint épen a színpadot.

Szerdán Polgár jutalomjátékaul „Az utolsó zsídó” került színre. Polgár szokott otthoniassággal alakítá Pinkes szerepét. Kiemelést érdemelnek továbbá Veres (Beer) és Csizsér (Arnold), e fiatal törekvő színész, kinek játéka ezuttal igen sikerült volt. A tapsot, melyben részesült, becsülettel kiérdemelte.

Csütörtökön a „Tiszteletes ur keservei” című mulattató darab került színre. A szereplők, kivált Murányi (Zordbergi egyh. tanácsos) Kovácsicsné (Anna) és Gaál (Robot) kitűnő humorral játszottak. Csizsér is jól személyesíté a kisvárosi lelkész ki egy ártatlan hazugság következtében annyi bajba kerül s négyyszeresen fizeti meg a reá nézve oly boldogtalan emlékei pesti vacsora árát. Az előadás egyike volt a legjobbaknak; kár, hogy oly csekély számú közönség nézte.

Holnap „Sztrogoff Mihály utazása” a legújabb látványosság egyike kerül színre.

Táborszky és Parsch zenemű kereskedésében Budapesten megjelent legújabb zeneművek.

Németh Jánostól (Szentirmay Elemér.) „Párizsi közkiállítási emlék.” (Album 8-ad rétu arany

nak bemutatva, — s ha az előadók némi alkalomszerű kritikai megjegyzéseket nem fognak zokon venni, — minek ellenkezőjét a művészettel foglalkozóknál nem akarok feltenni, — egy tárgyalagos ennél fogva tehát igazságos, s mint oktatóhoz illik jóindulatu bírálat majd megteheti a többit, s az által előre gondoskodva lesz, hogy a tehetség, feladata kivételénél szépirodalmi kijelölt medrében maradjon, s az aestetikai izlés terét be ne iszapolja.

A helyes irány megtartására a kritika nélkülözhetlen lévén, igen kívánatos volna, ha erre a leghivatottabbak, s különösen a helybeli tanár urak közreműködését meg lehetne nyerni.

Azonban addig is míg szakavatottabbak fognak a dologhoz szólni, szükségesnek tartom, különösen a zeneelőadásokat illetőleg, habár csak mint műkedvelő egész általánosságban némi megjegyzéseket tenni, — de csakis mint egyéni nézetemet kifejezésre juttatni.

A zeneelőadásoknak célja a műzeneirodalmat a közönséggel megismertetni, — megkedveltetni, s a hirhadt minőségű operettek, silány potpourik s másnemű, pusztán ügyeskedési tüntetésre készült üres zeneszerzemények által nagyon elterjedt ponyva-literatúrát a nyilvános és családi körökből a sacskán kiküszöbölni, s a műemlék zeneszerzeményekkel pótoltatni. Ezt tehát az előadandó darabok választásánál mindig tekintetbe venni véleményezem.

A gyorsaság igen dicséretre méltó ügyesség, de annak soha sem szabad magát a költemény megérthetésének rovására érvényesíteni — mert a végcél felé való ventre a terre száguldásban siető törekvés a legszebb részleteket az elgázolási veszélynek teszi ki. — A tulbeses játék mint a vasuti vonattal való utazás, melynél csak a főpontok vétetnek tekintetbe, s a legszebb vidék, rétek kertek viránya, kies völgyek, ligetek, figyelemre sem méltatnak, hamar unalmassá válik. — Thalberg, az ének e nagy mestere „L'art du chant appliqué au piano” című munkájában, a tulbeses játszást

TÁRCA.

A Széchenyi-kör.

Sa, gut erzählen das ist nun
Wohl eben meine Sache nicht.
Vörösmarty.

Ein dringt der Gott auch zu verschloffenen
Thoren.
Petöfy.

Mit képes erős akarat, ernyedetlen ügybuzgóság, megfelelő szakismeret az eszközök megválasztásánál, öntudatos biztossággal előhaladásnak indult közhasznú cél felé törekvés, ha az egyenletesen jut a cselekvésben kifejezésre — azt mutatja a legnagyobb részt Berzeviczy Albert által létrehozott eperjesi Széchenyi-kör megalakulásának ténye, működésének már eddig is tapasztalt eredménye, s az abban nyilvánulásra került közművelődési mozgalom iránt növekedő részvételre emelkedett általános érdeklődés.

Ha valaki a gründolások még nem rég mult fénykorában, a nyereség hajhászat idejében, mikor a helyben már meglévő két pénzintézetten kívül még egy harmadik, negyedik, söt ötödik alapítása képezte a közérdeklődés tárgyát, s a részvények s igérvényekeli geschäftteléssel Eperjes kicsiben, bár igen kicsiben, de még is a Law-féle üzérkedések idejébeni Párisra emlékeztetett, mikor az eperjesi társaság nagyobb része általában minden más érdeket háttérbe szorító részvétellel, a pénzzel, a társadalom véérével való üzérkedésre adta magát — mely üzérkedés, mellékesen legyen mondva, nem épen tartozik a foglalkozások és keresetmódok tisztességesebb nemeihez; — ha akkor, mondom, valaki remélkedni bátorkodott volna, hogy Eperjesen egy oly társaság, szövetezet vagy kör is fog megalakulhatni, mely a részvény-osztalékok, kamatot, s egyélnemű dividendákat készpénz helyett csak szellemi élvezet és közművelődési célok elérésére való alkalom nyújtásban fogja kiosztani,

metszés
Be szon
6. Puda
nóta. 9
Zongora
től. „Pá
arany m
2. Sziv
Kakuk,
üdvözlő,
kr. A n
mester
ben a T
szésben

„Széche
tet nyujt
esemény
deklódne
lentékeny
hangvers
Helmész
— Liedl
nem utá
közben,
még ön
Legendá
hallgatós
veskedet
az előad
érzi azt.
Va
jelen, —
sokan v
A
vetkező
Liedl 2.
és Stau
Kajtar
mance,
Finale,
6. „Czig
Ör
tott rég
hallani,
toriumo
művészi
C
részlete
ben ige
finálját
Ne
tár Jolá
szott S
melyet
hanem

Az ezen
H
Az
megisme
én kezd
E
ben után
hogy: üv
egy föl
részlete
előadás
választ
H
physika
jánál n
dokolat
mény e
gorán s
mint a
műhely
den ha
van a
határt
veinkre
nézve s
nézetér
V
írókat
szórul-
zenekő
senkine
azaz L

trop vit
poyant
un defa
d'une si
comme
talent q
lant, le
plus dif
de ne p
(*)
nes arti
sobriété
quillite
clavier
s'interro
d'appré
les doig

metszéssel.) 1. Plevna nóta. 2. Huzzad cigány. 3. Be szomorú. 4. Csipkebokor. 5. Csak egy szép lány. 6. Budapesti kis barna. 7. Ne menj el. 8. Jurátus nóta. 9. Egy kis lány. 10. Este van a faluban. Zongorára. Ára 1 frt. 50 kr. — Farbach Fülöp-től. „Párisi közkiállítási emlék.“ (Album 8 ad retü arany metszéssel.) 1. A szép párisi nők, keringő. 2. Szív dáma, polka. 3. Telefon, mazur-polka. 4. Kakuk, polka. 5. Sebtében, gyors-polka. 6. Diák üdvözlő, polka. 7. Csárdás. Zongorára. 2 frt. 50 kr. A nevezett darabok ifj. Farbach Fülöp, karmester által Párisban az „Orangerie“-hangversenyben a Tuilleries kertjében adtak elő, nagy tetzésben részesültek.

Eperjes, novemberhó 15-én.

Ma Liedl Ferenc hegedűművész hazánkia a „Széchenyi-kör“ helyiségeiben egy sok műélvezetet nyújtott hangversenyt adott. — Ez nevezetes esemény azokra nézve, kik a művészet iránt érdeklődnek. — Nem tudom mikor járt itt egy jelentékenyebb hegedűs. — A negyven éveken itt hangversenyzett egyszer Jansa, néhány év előtt Helmesberger, de ezek más genreből jeleskedtek. — Liedl ur az önleges művészet képviselője, ő nem utánoz, nem tolmácsol, — ő teremt előadása közben, Liedl ur úgy mint Lisztünk, nem szokta még önmagát sem másolni, mint azt a Wieniavsky Legendájánál tapasztaltuk, melyet az elragadtatott hallgatóság kérelmére hangversenyző ismételné szíveskedett. — Ez az önlegesség az a zenénél, mely az előadást költőivé varázsolja, a ki nem tudja, az érzi azt, hogy az így van.

Valóban sokat vesztek, kik nem voltak jelen, — pedig sokan nem voltak jelen — tehát sokan vesztek sokat.

A mai érdekes hangverseny műsorozata következő volt: 1. Ballade et Polonaise Vieuxtemps, Liedl. 2. Rondeau brillant, Schubert, (H-mol) Liedl és Staudy. 3. Concert-Walzer, Schulhoff (4 kézre.) Kajtár Jolán k. a. és Nehrer Jenni k. a. 4. a) Romance, R. Wagner. b) Legende Wieniavsky, Liedl. Finale, Mendelssohn 1-ső hangversenyéből, Staudy. 6. „Czigány“ ábránd (uj) Sarasate, Liedl.

Örülünk, hogy e hangverseny alkalmat nyújtott régi jó ismerősünket Staudy Lajos urat is hallani, kinek szép képességét a bécsi Conservatoriumon nyert ismeretei s tanulmányai, valóban művészi lokra fejlesztették.

Csodáltuk, mily ügyes könnyeden, s a szép részletek megfelelő kiemelésével játszotta a különben igen nehéz Mendelssohn-féle 1-ső Concert fináléját.

Nagyon kellemes, üde benyomást tett a Kajtár Jolán és Nehrer Jenni kisasszonyok által játszott Schulhof-féle Concert-Walzer, négy kézre, melyet nem csak ügyesen, megfelelő tempóban, — hanem szépen is hallottunk általok eljátszani.

Publicola Junius.

Nyitlér.

Az ezen ívat alatt közöltékért nem vállal semmi felelősséget a szerkesztő.

Figyelmeztetés.

Az általam javított sósorszesz mint kitünő háziszser megismertetését Magyarországon mintegy 13 évvel ezelőtt én kezdtem meg.

Ez idő óta folytonosan, de különösen az utóbbi években utánoztatik készítményem a legnagyobb mértékben, azaz hogy: **üvegmintáim s címjegyeim sőt aláírásom is, megkö-**

egy főhibának mondja.* — Hogy tehát a szép részletek kiemelése el ne hanyagoltassék, jó volna előadásra a remek írók könnyebb szerzeményeit választani.

Hogy az erő mily fontos tényező azt meg a fizikában tanultuk, s testgyakorlatok productiójánál meg is bámultuk, a művészetben annak indokolatlan alkalmazása azonban csökkenti a költemény előadásának szépségét. — A kiabálás a zongorán sem szebb s érthetőbbé nem teszi a mondatot mint a közéletben, s csak a malomban és kovácsműhelyben nyer jogosultságot. — Ezen kívül minden hangversenynek, mint az emberi gégeének is meg van a maga hangköre, mely az erő kifejezésének határt szab, s melynek túllépése hallási szerveinkre kellemetlen benyomást tesz, — s erre nézve is Thalberg említett munkájában található nézetére hivatkozom.**

Végül még fel kell említenem, hogy a remek írókat például Beethoven, Chopin, Schumann szörül-szóra, kotárol kotára kell előadni; s azok zenekölteményeibe más hangokat belemprovisálni senkinek, még Lisztnek sem volna megengedhető, azaz Liszt azt magának nem fogná megengedni.

Publicola Junius.

* Nous ferons aussi remarquer qu'en general on joue trop vite et que l'on croit avoir beaucoup prouvé en déployant une grande agilité de doigts. Jouer trop vite est un défaut capital. Dans un mouvement modéré, la conduite d'une simple fugue à 2 ou 4 parties et son interprétation comme correction et style exigent et prouvent plus de talent que l'exécution du morceau de piano le plus brillant, le plus rapide et le plus compliqué. Il est beaucoup plus difficile qu'on ne pense de ne pas se presser et de ne pas jouer vite.

(S. Thalberg „L'art du chant appliqué au piano.“)

** La recommandation que nous adressons aux jeunes artistes, c'est d'apporter dans l'exécution une grande sobriété dans les mouvements du corps et une grande tranquillité de bras et de mains, de ne jamais attaquer le clavier de trop haut, de s'écouter beaucoup en jouant, de s'interroger, de se montrer sévères pour eux-mêmes et d'apprendre à se juger. En général, on travaille trop avec les doigts et pas assez avec l'intelligence.

(S. Thalberg idézett művében.)

zeliő ügyes vonásokkal hamisítottak az utánzótt készítményre, mely nem áll egyébből, mint közönséges szeszből (spiritusból).

Igy volt ez hajdan a jeles feltaláló Lee-vel! cikkét Angliában sokan utánozták, míg végre a cikk jó hírnevet tökéletesen elvezte a hamisított illetőleg kevésbé tökéletesen kiállított sósorszesz által.

Sósorszesz-készítményem kiváló gyógyhatásáról az üvegekhez mellékelte használati utasításokban felsorolt levelek, többek között Kossuth Lajos nagy hazánkia levéltörökére mint igazolványra hivatkozom, mely alkalommal tisztelt vevőimnek különös figyelmébe ajánlom az általam készített sósorszeszhez csatolt utasításokon látható aláírásomat, az üvegeimen a dombornyomatu koriratot, a cinkpakokon cégem vert nyomását, mert tény az, hogy a vidéki kereskedők nagy része készítményem gyanánt az utánzótt sósorszeszt hozza forgalomba, illetőleg árulattja, mert a kevébbé tökéletesen készült sósorszesznél olcsóbbágánál fogva nagyobb engedményben részesítenek az illető készítő által.

Budapest, 1878 október hóban.

Brazay Kálmán.

SÓSORSZESZ,

általam javított kitünő háziszser.

Gyors hatást eszközöl: Rheuma, csúz, szaggatás, fagyás, fog-, fej- és füllájdalmak, szemgyulladás, bénulások, stb. stb. ellen; sőt fogtisztító szerül is igen ajánlható, mennyiben a fogak fényét elősegíti, a foghúst erősíti, és a száj tisztá, szagtalaná izt nyér a szesz elpárologása után, valamint fejmossaóra, a hajidegek erősítésére és korpától megtisztulásra is. Használati utasítás magyar vagy német nyelven bizományosaim névsorával, minden üvegehez mellékeltek.

Ára egy nagy üveggel 80 kr., kisebb 40 kr.

ÉLET-ITAL,

kitünő háziszser, váltó- és moesárláz, bél- és gyomorgörcs, epeinger, hanyás, tengeri betegség, vizeletszorulás, álmatlanság, stb. ellen.

Ára egy nagy üveggel 65 kr., kisebb 50 kr.

BRÁZAY KÁLMÁN, nagykereskedő, Budapest, iroda és központi főraktár: Muzeum-körut 19.

Kapható: Bártfán: Henszlmann Nándor. Szomolnokhuta: Friedl G. A. Stosz: Kampordai Róbert. Kassa: Novelly 188 Sándor, Spielmann József, Dörner Sándor. 2-3

Speries, den 15. November.

Zárjehnte sind dahingeflossen, seit Graf Széchenyi, der „größte Ungar“, die Idee der Geselligkeitsvereine bei uns angeregt und zur Geltung gebracht hat.

Seither ist diese Idee zu einem Faktor uneres öffentlichen geistigen Lebens geworden, ohne welchen wir uns eine halbwegs zivilisirte Stadt jetzt kaum mehr vorstellen können.

Und in der That gibt es bei uns zu Lande vielleicht nicht eine einzige bedeutendere Stadt mehr, welche sich nicht eines Kasino's zu erfreuen hätte.

Es sind dies jene Städte, welche den öfteren Umgang der Gebildeten vermitteln und hiedurch auf die Entwicklung des Geistes der Geselligkeit mächtiger einwirken, als dies im Zeitalter des Realismus auf andere Weise möglich wäre.

Auch in unserer Stadt hat sich seinerzeit die Nothwendigkeit eines solchen Vereines geltend gemacht und zur Gründung des alten Kasino geführt.

Daselbe genügte unserer Gesamt-Intelligenz lange Jahre hindurch und die derselben angehörenden Bewohner unserer Stadt erfreuten sich im friedlichen Zusammenhänge der Wohlthaten desselben.

Im Laufe der Zeiten mehrten sich aber die centrifugalen Elemente und traten separatistische Tendenzen zu Tage, welche sich durch die Auscheidung eines Theiles der Mitglieder aus dem Kasino-Verbande und Gründung eines dritten Geselligkeits-Vereines manifestirte, nachdem nämlich schon einige Jahre früher ein zweites Kasino gegründet worden ist.

Die Anzahl der Intelligenz der Stadt und der Umgegend ist allerdings eine beträchtliche; nichtdestoweniger mußte das so eklatante Divergiren der darin enthaltenen Elemente befremdend und — sprechen wir es gerade aus — eigenthümlich erscheinen.

Nun es blieb nichts anderes übrig, als sich allmählich in das System der drei Kasino's, die sämtlich einen und denselben Zweck verfolgen, hineinzulieben, und sich an das Charakteristische der Sache anzugewöhnen, natürlich in der Hoffnung, daß spätere Tage das Gefühl der Zusammengehörigkeit wieder zum Erwachen und eine Einigung der Elemente zu Wege bringen werden, welche im Grunde genommen doch nicht so ganz und gar heterogen und exklusiv sein dürften, wie z. B. das Feuer und Wasser. Doch gehen wir weiter.

Im Laufe der Zeit ist man bei uns zur Einsicht gelangt, daß — trotzdem wir drei Kasino's besitzen — es uns in gewisser Beziehung an einem Geselligkeits-Vereine dennoch mangelt; an einem Vereine nämlich, welchen berufen wäre, die Entwicklung unserer Geselligkeit in geistiger Richtung zu vermitteln und einen Heerd des geistigen Schönen zu bilden.

Und hierin liegt die Berechtigung und der Entstehungsgrund unseres vierten und jüngsten Geselligkeits-Vereines: des „Széchenyi-kör“.

Dieser vierte Verein hat nun seine Thätigkeit begonnen, und hat unser Publikum auch schon bis jetzt reichliche Gelegenheit gefunden, sich zu überzeugen, daß derselbe die Erwartungen in vollem Maße rechtfertigt, welche an seine Wirksamkeit geknüpft wurden und ist es namentlich als eine Errungenschaft zu bezeichnen, daß der Verein auch den Damen zugänglich gemacht wurde, die für die Sache ein lebhaftes Interesse an den Tag legen.

Bei Gelegenheit der bis jetzt veranstalteten Soiréen hat sich aber der Umstand herausgestellt, daß die Vereinslocalitäten zu eng sind, um ein so zahlreiches Auditorium zu umfassen, wie es den Soiréen beizuwohnen pflegt.

Es ist also theils in Folge des oben Entwickelten, theils des letzteren Umstandes die Idee aufgetaucht der Széchenyi-kör möge sich mit dem alten Kasino vereinigen, um die solcherweise vereinten Zwecke mit vereinten Kräften anzustreben.

Natürlich mußte für die Erweiterung der Kasino-localitäten Sorge getragen werden und würden zu diesem Behufe die unteren Localitäten des Tanzsaales, mit Inbegriff dieses letzteren von der Stadt gemiethet werden.

Diese Idee hat sowohl unter den Mitgliedern des Kasino wie auch des Széchenyi-kör zahlreiche Anhänger, andererseits aber auch Widersacher, die eine solche Fusion nicht für zweckmäßig und thunlich erachten, weil sie die Ziele beider Vereine schlechterdings nicht vereinbar finden.

Argumente lassen sich für und contra anführen. Wir werden versuchen dieselben nächstens einer Prüfung zu unterziehen, um in dieser Angelegenheit unsere Meinung äußern zu können.

Tagesneuigkeiten.

Communes. Künftige Woche wird eine Sitzung der städtischen Repräsentanz stattfinden.

An der Tagesordnung werden bei dieser Gelegenheit sein: u. A. die Schlussabrechnungen vom Jahre 1877 sammt den darauf bezüglichen Berichten der Finanzkommission und ferner eine mit zahlreichen Unterschriften von Repräsentanten und Stadteinwohnern veriehene Motion, laut welcher proponirt wird, daß die Stadtkommune den Fortantheil der Nordungarischen Hypotheken und Industriebank, welcher zwischen die städtischen Waldungen gleichsam eingefeilt ist, käuflich an sich bringe.

Die Generalversammlung des Eislaufvereines, welche vorigen Samstag unter dem Präsidium des Herrn Dr. Gyula Schmidt stattfand, war diesmal zahlreich besucht.

Die hauptsächlichsten Gegenstände waren die Festsetzung des Budgets und die Wahl der Funktionäre. Die Frage der Familienmitglieder-Loren — dieses beliebte Thema der Eislauf-General-Versammlungen — wurde auch diesmal gehörig ventilirt und endlich nach langer Debatte der Beschluß gefaßt beim Alten zu bleiben.

Der Ausschuß wurde mit Affkamation folgendermaßen zusammengestellt: Präsident: Dr. Gyula Schmidt, Vizepräsident und Gismeister: Krajzell Kálmán, Kassir: Sarkas Lajos. Die übrigen Ausschußmitglieder wurden mit wenigen Ausnahmen wiedergewählt.

Anlässlich des November-Advancements sind im k. k. 67. L.-Inf.-Regimente Ritter v. Schmelking folgende Beförderungen erfolgt.

Ernannt wurden zum Hauptmann I. Kl. der Hauptmann II. Kl. Sebastian Zahn, zu Hauptleuten II. Kl. die Oberlieutenants Josef v. Bergollern und Josef Kofas, ferner zu Oberlieutenants: die Lieutenants Josef Neudecker, Anton Czernohorshy und Lung v. Lindenbrandt.

Truppeneimarsch. Das hieher verlegte Bataillon des k. k. 5. Infanterie-Regimentes wird am 20. d. M. hier eintreffen.

Die heutige Dilettantenvorstellung wird sich voraussichtlich zu einer sehr gut besuchten gestalten, was daraus zu schließen ist, daß bereits ein großer Theil der Plätze vergriffen ist.

Im Theater wird morgen Sonntag das nach einem Romane Jules Verne's hübengerecht bearbeitete sensationelle Schauspiel „Strogoff's Reise von Moskau bis Irkutsk“ aufgeführt.

Mittwoch am 20. d. M. gelangt zum Vortheile der lieblichen Sängerin Frl. Josefina Gservary „Die Regimentstochter“ (La fille du Regiment), mit Donizetti's amuthigen Arien zur Aufführung, worauf wir hiemit aufmerksam machen.

Die Pocken-Epidemie, welche in unserer Stadt nun schon volle drei Monate grausert und so zahlreiche Opfer hinweggerafft hat, scheint denn doch endlich im Abnehmen zu sein; wenigstens sind in letzter Zeit weder so zahlreiche Erkrankungs- noch Sterbefälle vorgekommen, wie vordem.

Laut amtlichen Bericht haben sich nämlich vom 10—15. des Monats 6 Erkrankungs-fälle ereignet, gestorben sind während dieser Zeit 3, genesen 13.

Zum Postraub auf dem Kapi-Talstzeker W.ge. Zu der in dieser Angelegenheit in der letzten Nummer enthaltenen Notiz haben wir noch Folgendes hinzuzufügen. Der Kutscher des angefallenen Postwagens wurde noch Samstag früh unter einem Heuschaber todt aufgefunden. Die am folgenden Tage vorgenommene Sezierung des Leichnams ergab, daß dessen Tod durch zwei Schüsse herbeigeführt worden ist, die auf ihn aus nächster Nähe abgefeuert wurden.

Der Ermordete war ein junger Mann, und erst seit Kurzem verheiratet. Seine Leiche wurde Sonntag in Kapi zu Grabe getragen.

Den Missethättern, die wie aus mehreren Umständen gefolgert wird, in der Richtung gegen Kaschau entrannen, ist man noch nicht auf der Spur.

Wünsche und Beschwerden.

In letzterer Zeit ist zwischen Kaschau-Speries ein neuer Bahn-Verkehr ins Leben getreten, der für das allgemeine Interesse von nachtheiliger Wirkung ist.

Die Abfahrt von Speries nach Kaschau erfolgt jetzt nur einmal täglich, früh 8 Uhr. Der Geschäftsmann von Speries, der zum abzuhaltenden Wochenmarkte Mittwoch und Samstag nach Kaschau reisen

und dort seine Geschäfte abmachen will, ist genöthigt schon einen Tag früher, 8 Uhr morgens dahin zu fahren, bringt dort während eines ganzen Tages zu, muß im Gasthause Nachtquartier nehmen, und kommt erst am andern Tage 9 Uhr Abends nach Eperies, was ein Zeitverlust von zwei Tagen ist. — Der Raichauer Geschäftsmann fährt nach Eperies, zu den auf den Montag und Freitag fallenden Wochenmärkten, ist ebenfalls bemüht, einen Tag früher seine Reise anzutreten, am Markt-Tage kann er unverrichteter Sache 8 Uhr früh nicht wegfahren, muß daher zwei Tage in Eperies Nachtquartier nehmen, und dann erst den dritten Tag nach Hause fahren, es kostet ihn also auf der Strecke von zwei Stationen drei Tage Zeitverlust, und große Reisekosten.

Zur Vermeidung des unnützen Zeitverlustes und sonstigen Aufenthaltspesen sieht man, daß die Geschäftsleute jezt Fuhrwerke in Anspruch nehmen und die Bahn ganz außer Acht lassen. — Letztere genießt zwar eine Subvention vom Staate, dieselbe trägt aber nur das Volk.

Es wäre daher zu wünschen diesem Übel abzuhelfen, und eine neue Fahrordnung im Eisenbahnen mit Sachverständigen bald ins Leben treten zu lassen.

Auszeichnung. Seine Majestät der König Georg, welcher das Hoff'sche Malzextract längst kannte, gestattete mit Freuden die Einführung in seinem Staate, und sandte dem Fabrikanten das Hoflieferanten-Diplom in griechischer und französischer Sprache. Das königliche Ministerium hat dieses Malzextract als Heilmittel in griechischen Staate durch Patentheilung eingeführt. Diese ersten Präparate sind zu haben bei Herrn Jos. v. Makowiczky in Eperies.

Megujtott nagy győzelem

a „Singer Manufg. Co.“-nak mely az általuk gyártott kitűnő s fölülmulhatlan varrógépeikért sok más kitüntetések mellett már Bécsben s Philadelphában a legmagasabb díjjal jutalmaztatott, uolag a párizsi világtárlaton az arany érdem nyerte. A „Singer Manufacturing Co.“ a világ legrégibb, legnagyobb s leghíresebb varrógépgyára, melynek működése 1850-ben keletkezett; ezen gyár legelőször hozta a hajócska-szerkezetű varrógépeket forgalomba — azon szerkezetet, mely minden irányban mint legcélszerűbb elismertett s immár a legtöbb varrógép-gyárak által utánoztatik. Amaz idő óta a „Singer Co.“ nem mulasztotta el, folyvást új cél-szerű javításokat gépeiken alkalmaztatni, mely törekvést azon rendkívüli eredmény koronázta, hogy ma — eladásai után itélve — gépeik a leges legkedveltebbek, — évenként több mint egy negyed millió gép lesz eladva. Ezen példátlan sikert a „Singer Mfg. Co.“ mindenek előtt készítményeik fölülmulhatlanságának de nem kevésbé a jutányos árának s végkép azon fizetési könnyebbítéseknek köszönheti, melynek folytán minden személy ezen, a családban mint műhelyben nélkülözhetlen segéd munkást magának megszerezheti. Hogy a nagyérdemű közönség kényelmesebben juthat egy eredeti amerikai „Singer“ varrógép birtokába, a „The Singer Manufacturing Co.“ Budapestben, Debreczenben, Temesváron s Szegeden saját üzlethelyiségeket nyitott; minden valódi amerikai „Singer“ varrógép, mely más városokban kereskedők által ajánlathatóatik, egy „G. Neidlinger“ aláírásával ellátott igazolvánnyal bír, ellenkezőleg az illető gép csak is az eredetinek utánzása.

Fruchtpreise vom 15. November 1878.

Woggen per 100 Kilogr.	fl.	5.25	5.75
Weizen „ 100 „	„	7.—	8.—
Gerste „ 100 „	„	5.—	6.—
Hofer „ 100 „	„	3.25	4.—
Hafer „ 100 „	„	—	—
Erbsen „ 100 „	„	6.—	8.—
Linsen „ 100 „	„	5.—	8.—
Hirsolten „ 100 „	„	5.50	7.—
Erbsen „ 100 „	„	1.50	—

Die in **Wien** am 9. November gehobenen Zahlen: **70, 21, 55, 59, 17.**

Die nächste Ziehung ist am 23. November 1878.

Felölös szerkesztő: **Kyss Géza.**

Kiadó-tulajdonos: **Az Eperjesi Bankegylet.**

1234. sz. 191 1-3
1878 sz.

Arlejtési hirdetés.

A maramarosszigeti nagytekinetű m. kir. bányagazgatóságnak f. é. októberhó 23-án kelt 8127—1707. szám alatt meghagyása folytán közhírré tétetik, miszerint a soóvári m. k. sótermelő és eladó hivatalnál készletheben levő 17817 kilogram ócska kovácsolt vas (kazán lemez, pótlemez és srófok) zárt ajánlattal összekötött nyilvános árverés útján a legtöbb ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett el fog adatni — megjegyezve, hogy a vasanyag kiválogatása meg nem engedtetik.

Venni szándékozók felhivatnak, miszerint 50 kr. béléggel és vételár összegének 10% bánatpénzzel ellátott írásbeli zárt ajánlataikat f. évi decemberhó 5-ig az alulírott m. kir. hivatalhoz nyújtsák be, hol az árverési feltételek is a kitett határnapig a hivatalos órákon át megtekinthetők. Soóvárt, 1878. évi október 26-án.

M. k. sótermelő és eladó hivatal.

Vicitations-Kundmachung.

Sämmtliche Pfänder die bis 15-ten September l. J. unverzinst sind, werden am 26. November d. J. um 9 Uhr früh, im Pfandleihgeschäfts-Local Hauptgasse Nr. 16, bei der öffentlichen Vicitation verkauft; bis daher können die Pfänder prolongirt, oder gelöst werden.

Das Pfandleihgeschäft

B. Friedmann.

Alle Art Pfänder werden wie bis nun befehnt, größere Beträge zu ermäßigten Zinsen.

1299. sz. 1878

194 1-2

Arlejtési hirdetés.

Az alantírott hivatal 1879. évi szükségletére szállítandó következő termény és anyagszerek beszerzésére nézve ezennel árlejtés hirdettetik.

1-ör 410 hectoliter buza, melynek hectoliterje 74 kilogramm súlylyal kell birnia.
2-ör 200 hectoliter roz, hectoliterenként 70 kilogramm súlylyal.

3-ör 100 kilogramm faolaj.
4-er 40 kilogramm haj.
5-ör 1400 db. fenyő-deszka (4 mtr. hosszú, 30 c/m. széles, 3 c/m. vastag), és
6-ör 20 db. fenyőpadló (4 mtr. hosszú, 50 c/m. széles és 8 c/m. vastag), mely cikkek egyenlő részletekben, és pedig: március, junius, szeptember és decemberhó 1-én szállítandók.

Az árlejtésre kizárólag zárt ajánlatok fogadtatnak el. Az ajánlatok elfogadása 1878-ik év novemberhó 25-én este 6 óráig történik, a bánatpénz a hivatalos vagy posta-vevény előmutatása után azon ajánlattevőnek, ki mint legelőször szállító meg nem maradt, az itteni kir. pénztárnál 1878. év novemberhó 27-én ki fog adatni.

A zárt ajánlatok 50 kros béléggel s bánatpénzül az ajánlott összegnek 10% részletével láthatók el.

A bánatpénz készpénzben vagy m. kir. értékpapirban esatolandó.

Az ajánlatban ajánlattevő köteles kitenni hogy a szállítási feltételeit ismeri, és hogy azoknak magát minden tekintetben aláveti.

Az ajánlott összeg szám- és szó szerint kirandó, valamint az is, hogy ajánlattevő a szállítást hectoliter és kilogrammok szerint eszközölni az ajánlott árért.

Az ekként szerkesztett zárt ajánlatok csakis a fentebb kitett nap este 6 óráig fogadtatnak el, a később headott ajánlatok visszautasítottak.

A szállítási részletes feltételei az árlejtést tartó hivatal helyiségében minden nap reggel 9 óretől délután 5 óráig megtekinthetők.

M. k. sótermelő és eladó hivatal.

Soóvárt, 1878. november 12-én.

Spielwerke 192 1-4

4—200 Stücke spielend; mit oder ohne Expression, Mandoline, Trommel, Glocken, Castagnetten, Himmelsstimmen, Harfenspiel etc.

Spielboxen

2 bis 15 Stücke spielend; ferner Necessaires, Cigarrenständer, Schweizerhäuschen, Photographicalbums, Schreibzeuge, Handbuchstaben, Briefbeschwerer, Blumenvasen, Cigarren-Etui's, Tabakboxen, Arbeitstische, Flaschen, Biergläser, Vortemonnaies, Stühle etc., alles mit Musik. Stets das Neueste empfiehlt

J. H. Heller, Bern.

Alle angebotenen Werke, in denen mein Name nicht steht, sind fremde; empf. Jedermann direkten Bezug, illustr. Preislisten sende franco.

Seit Einführung des neuen ermäßigten Postportos (vom 1. November an) versende ich jezt täglich, und während des ganzen Jahres.

Neue russische Sardinien in Vieles pr. 5 Kilo Faß ca 70—80 St. enth fl. 1.75 Neue holländische Vollheringe, pr. 5 Kilo Faß ca. 25 St. enth. fl. 1.75. Neue norweg. Fettheringe pr. 5 Kilo Faß ca. 100 St. enth. fl. 1.60. In feiner Butter gebratene und dann marinirte Soles oder Häringe per 5 Kilo Faß fl. 3 — alles franco (portofrei) nach jeder Poststation i. d. österr.-ungar. Monarchie gegen Postnachnahme. Emballage frei. Jede Sorte bei Abnahme von 3 Faß 15 Kr. bei 6 Faß 20 Kr. bei 12 Faß 25 Kr. jedes Faß billiger. Versand nur in feinsten haltbarer Qualität, Nichtconvenirendes nehme gegen Nachnahme zurück. Preisliste über frische und gerätherte Seefische, Delicategen, Kaffee etc. gratis.

Ottensen bei Hamburg.

A. L. Mohr.

Die ersten, echten, heilbringenden Johann Hoff'schen Malz-Präparate sind mit der für die l. l. österr.-ung. Staaten eingetragenen Schutzmarke versehen. (Bildlich des Erfinders Johann Hoff, Malzfabrik und Kindernährmittel 44-mal ausgezeichnet. — Gründung 1847.)

Leben u. Gesundheit wieder erhalten.

Praila (Rumänien), den 1 März 1878.

Herrn **Johann Hoff** in Wien.

Ich bitte sehr um 18 Flaschen **Johann Hoff'schen Malz-Präparates** und 3 Buntel in blauem Papier verpackter **Heil-Malz-Bonbons**, da die Dame, für welche dieses Johann Hoff'sche Gesundheitsbier bestimmt ist, factlich ohne dieses nicht leben kann oder seinen einzigen gesunden Tag ohne dieses hätte.

Mit aller Achtung **A. Borghetti.**

An die **H. A. Hof-Malz-Präparaten-Fabrik** des **H. A. Rathes** und **Hoflieferanten** der meisten **Souveräne Europas**, **Herrn Johann Hoff**, Besitzer des goldenen Verdienstkreuzes mit der Krone, Ritter hoher preuss. und deutsh. Orden in Wien, Stadt, Graben, Bräunerstrasse 8.

Praila, 26. August 1878.

Herrn **Johann Hoff**, Wien.

Bitte ergeben Sie eine abermalige Sendung Ihrer vorzüglichen Malz-Präparate als Gült mir zu senden und sage Ihnen meinen Dank für die vortrefliche Wirkung; der Kranke fühlt sich bedeutend besser und wird hübsch lange Zeit von Ihrem heilbringenden Malztract Gebrauch machen. (Bestellung 11 Buntel concentrirter Malztract, 5 ein halb Buntel Malzbonbons, 5 ein halb Buntel Malz-Heccelate II.) Mit Hochachtung

A. Neumann, Apotheker zum Tiegler in Saffi.

Ich empfing am 14. d. M. Ihre Sendung Gesundheitsbier und erlaube mir, um im täglichen Gebrauche des Malzbieres, besten **weisslich heilbringende** Wirkung ich mit Vergnügen constatire, keine Störung hervorzurufen, mir prompt wieder 28 Flaschen hieher zu senden.

Achtungsvoll **Anton Károlyi,**

Steinfelsen-Dampfverleiher der l. l. priv. Donau-Dampfschiffahrt-Gesellschaft.

Sünffirchen, am 31. August 1878.

In Eperies zu beziehen bei:

Josef v. Makowiczky.

Die ersten, echten, heilbringenden Johann Hoff'schen Malz-Präparate sind in blauem Papier. Selbige wurden 44-mal ausgezeichnet während des 30-jährigen Geschäftsbetriebes. 187 2-8

Zur Beleuchtungs-Saison

empfehlte Gefertigter sein reich sortirtes Lager aller Gattungen:

Salon-, Tisch-

und

Hängelampen

verschiedene

Nacht- u. Sparrlampen

zu den allerbilligsten Fab-

riks-Preisen.

—

Hält auch am Lager die

neuen privilegirten

Kristall-Illuminatoren

Lampen,

ohne Cylinder-Gläser,

ferner

eine große Auswahl von

Kücheneinrichtungen,

Kochgeschirre

aus Glas, Email

und

verzinnem Blech,

sowie aller Art

Metallwaaren.

Blech-Ofen und Röhren,

Ofentassen, Porseker und

Ramminge,

Petroleum

Kochherde, verschiedene, Kaffe-

maschinen, Kaffeemühlen, Sit-

und Badewannen, englische ge-

richtete, Aborteinse, Gum-

mi-Waaren, feinste Holzhörbe

Holzkohle für Schmiede und zum Bügeln.

Auch werden alle Spengler-Arbeiten auf Bestel ausgeführt.

J. Werther,

Spengler- und Metallwaaren-Niederlage

in Eperies.

185 3-9

Damen-Röcke, Paletots und Regenmäntel

Mädchen und Knabenmanterl

überhaupt jeder Art, Damen, Herren & Kinderkleider

werden zu den billigsten Preisen

gänzlich ausverkauft, und mache ich meine geehrten Kunden insbesondere aufmerksam,

diese Gelegenheit nicht unbenutzt vorüberziehen zu lassen,

indem ich kein neues Lager wieder anschaffen werde, daß vorhandene aber

gänzlich ausverkaufe

und fortan mein Hauptaugenmerk dem

Hut- & Confectionsgeschäfte

zuwende.

Hochachtungsvoll

Friedmann Armin.

186 2-12